

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження в справі за конституційною скаргою публічного акціонерного товариства „Укрнафта“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 13 частини першої статті 17 Закону України „Про Національне антикорупційне бюро України“

м. К и ї в
14 лютого 2019 року
№ 29-1(І)/2019

Справа № 3-10/2019(230/19)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України в складі:

Гультай Михайло Мирославович – секретар колегії,
Головатий Сергій Петрович – доповідач,
Колісник Віктор Павлович,

розглянула питання щодо відкриття конституційного провадження в справі за конституційною скаргою публічного акціонерного товариства „Укрнафта“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 13 частини першої статті 17 Закону України „Про Національне антикорупційне бюро України“ від 14 жовтня 2014 року № 1698–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 47, ст. 2051).

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Публічне акціонерне товариство „Укрнафта“ в особі голови правління Марка Ендрю Роллінса (далі – Заявник) звернулося до Конституційного Суду України 14 січня 2019 року з клопотанням (вх. № 16/230) перевірити на відповідність частині шостій статті 55 Конституції України в системному зв'язку з частиною першою статті 8, частиною першою статті 129 Конституції України та частинам першій, четвертій статті 41, частині першій статті 42 Конституції України припис пункту 13 частини першої статті 17 Закону України „Про Національне антикорупційне бюро України“ від 14 жовтня 2014 року № 1698–VII (далі – Закон № 1698–VII).

Згідно з приписом пункту 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII Національному антикорупційному бюро України (далі – НАБУ) та його працівникам для виконання покладених на них обов'язків надається право за наявності підстав, передбачених законом, подавати до суду позови про визнання недійсними угод у порядку, встановленому законодавством України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає, що 6 вересня 2017 року НАБУ звернулося до господарського суду міста Києва з позовом про визнання недійсними договорів купівлі-продажу нафтопродуктів (загальним числом 71), укладених між Заявником та товариством з обмеженою відповідальністю „Котлас“, як таких, що не відповідають приписові частини п'ятої статті 70 Закону України „Про акціонерні товариства“ від 17 вересня 2008 року № 514–VI, та як таких, що укладені особами, які не мали на це цивільної дієздатності.

Господарський суд міста Києва рішенням від 15 листопада 2017 року відмовив НАБУ в задоволенні позовних вимог, ґрунтуючись, з-посеред іншого, на тому, що «не надано доказів наявності в діях сторін Договорів

купівлі-продажу, і ПАТ „Укрнафта“, зокрема завідомого умислу на вчинення Договорів купівлі-продажу з метою, що не відповідає інтересам держави, а також доказів заподіяння шкоди інтересам держави».

2.1. НАБУ оскаржило рішення господарського суду міста Києва від 15 листопада 2017 року до Київського апеляційного господарського суду.

2.2. Київський апеляційний господарський суд 6 березня 2018 року задовольнив апеляційну скаргу НАБУ частково, рішення господарського суду міста Києва від 15 листопада 2017 року змінив, виклавши його в новій редакції, відповідно до чого 60 договорів купівлі-продажу нафтопродуктів, укладених між Заявником та товариством з обмеженою відповідальністю „Котлас“, визнав недійсними.

У постанові від 6 березня 2018 року Київський апеляційний господарський суд, виходячи з того, що „Держава Україна в особі Кабінету Міністрів України опосередковано володіє контрольним пакетом акцій ПАТ „Укрнафта“ у кількості 50% та одна акція“, посилаючись, зокрема, на частину першу статті 1 та пункт 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII, статтю 2 Господарського процесуального кодексу України, зазначив, що НАБУ має право на звернення до суду з позовом у цій справі.

2.3. Заявник подав до Верховного Суду касаційну скаргу, в якій просив скасувати постанову Київського апеляційного господарського суду від 6 березня 2018 року, а рішення господарського суду міста Києва від 15 листопада 2017 року залишити в силі.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду 14 серпня 2018 року постановив касаційну скаргу Заявника залишити без задоволення, а постанову – без змін.

3. Обґрунтовуючи невідповідність припису пункту 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII частинам першій, четвертій статті 41 Конституції України, Заявник стверджує, що «з ухваленням Закону України „Про Національне антикорупційне бюро України“ і наданням НАБУ та його

працівникам права подавати до суду позови про визнання недійсними угод... стабільність цивільного обороту була підірвана, оскільки зазначений Закон... не вимагає від НАБУ та/або його працівників доводити наявність порушеного права або законного інтересу, на захист якого подаються позови про визнання недійсними угод».

3.1. Заявник, посилаючись на приписи Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України, зокрема, зазначає, що, «укладаючи Договори з ТОВ „Котлас“, ПАТ „Укрнафта“ діяло на підставі принципів свободи договору та комерційного розрахунку і власного комерційного ризику – у цілковитій відповідності до статті 42 Конституції України.

Подавши позов до господарського суду щодо визнання Договорів недійсними, НАБУ здійснило втручання у право ПАТ „Укрнафта“ на підприємницьку діяльність, не заборонену законом».

Наведене, на думку Заявника, свідчить про невідповідність припису пункту 13 частини першої Закону № 1698–VII частині першій статті 42 Конституції України.

3.2. Заявник стверджує, що припис пункту 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII не відповідає частині шостій статті 55 Конституції України в системному зв'язку з частиною першою статті 8 та частиною першою статті 129 Конституції України, „оскільки взагалі не визначає на захист чийх прав і свобод від порушень і протиправних посягань НАБУ та його працівники мають право подавати до суду позови про визнання недійсними угод“; „невизначеність обсягу права НАБУ на подання до судів позовів про визнання недійсними угод дає НАБУ і його працівникам можливість зловживати цим правом, подаючи до судів позови про визнання недійсними угод, незалежно від того, чи стосуються вони виконання покладених на НАБУ і його працівників обов'язків“.

3.3. Заявник просить прийняти конституційну скаргу поза межами вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про

Конституційний Суд України“ з огляду на те, що 14 листопада 2018 року Заявник уже звертався до Конституційного Суду України з аналогічною конституційною скаргою, внаслідок розгляду якої Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України 19 грудня 2018 року Ухвалою № 388-1(II)/2018 постановила відмовити у відкритті конституційного провадження в справі через недотримання Заявником вимог частини третьої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Заявник вважає, що „виходячи з принципу процесуальної справедливості... повторно надіслана конституційна скарга не вважається такою, що подана з пропущенням строків“.

3.4. Заявник також просить визнати розгляд конституційної скарги потрібним з мотивів суспільного інтересу, оскільки, на його думку, „надання можливості суб’єкту звернення з конституційною скаргою реалізувати своє право на судовий захист у порядку конституційного судочинства з підстав, які викладені у скарзі, буде сприяти неухильному дотриманню органами державної влади, у тому числі Національним бюро Конституції та законів України, стане підґрунтям для реалізації належних правил гідної поведінки у конституційних взаємовідносинах громадян і держави“.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження в справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

4.1. Остаточним судовим рішенням у справі Заявника є постанова Верховного Суду від 14 серпня 2018 року. Конституційна скарга Заявника надійшла до Конституційного Суду України 14 січня 2018 року, тобто була подана з порушенням строку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Той факт, що конституційна скарга Заявника від 14 листопада 2018 року, яка містила аналогічне клопотання – перевірити на відповідність Конституції України припис пункту 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII, була визнана

Першою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України такою, що не відповідала вимогам частини третьої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“, не є підставою для визнання конституційної скарги, поданої до Конституційного Суду України 14 січня 2018 року, прийнятною. Отже, в цій частині конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.2. У зв'язку з клопотанням Заявника прийняти конституційну скаргу на підставі частини другої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку про відсутність підстав для її розгляду з мотивів суспільного інтересу.

4.3. Стверджуючи про неконституційність припису пункту 13 частини першої статті 17 Закону № 1698–VII, Заявник фактично висловлює незгоду з рішеннями суду апеляційної інстанції та Верховного Суду, проте незгода Заявника із судовими рішеннями у його справі не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності цих положень. Тому в цій частині конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження в справі за пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження в справі за конституційною скаргою публічного акціонерного товариства „Укрнафта“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 13 частини першої статті 17 Закону України „Про Національне антикорупційне бюро України“ від 14 жовтня 2014 року № 1698–VII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**